

LÜHIKROONIKA

3.–7. juulini toimus USA-s Bostonis Rahvusvahelise Huumoriuringute Seltsi (The International Society for Humor Studies) konverents. Eesti Kirjandusmuuseumi teadur Anastasiya Fiadotava pidas kaks ettekannet: „Polarised but similar: Russian and Belarusian pro- and anti-democratic humour in the public sphere” (kaasautor Liisi Laineste) ja „Establishing in- and out-group boundaries in humour in the public sphere” (koos Władysław Chłopickiga).

5. augustil peeti Kuramaal Irë ehk Mazirbe külas Liivi liidu 100. aastapäevale pühendatud peopäev „Um en̄tš kēmi mädōn” („Meil on oma tee”). Tervituskõnega astusid üles Soome, Ungari ja Eesti saatkonna esindajad. Rahvamajas esitleti uusi liivi raamatuid, sh tutvustas Ķempi Kārl *alias* Karl Pajusalu oma uut luuleraamatut „Läheduse viisid”, milles on liivikeelsed luuletused koos tõlgetega läti ja eesti keelde. Üritusest võttis Eestist osa ka Liivi Sõprade Selts, kelle reis oli pühendatud Tiit-Rein Viitso mälestusele ja ühtlasi tähistati sellega seltsi 25. sünnipäeva.

24.–27. augustini toimunud Tartu semiootika suvekooli raames korraldati rahvusvaheline tulevikuteemaline konverents „Coming soon”. Plenaarettekannetega esinesid Jaak Tomberg („On the contemporary realisation of science fiction”) ja Alexandra Robert („Semiotics in the field of speculative design: Reshaping future visions for data-driven innovation”). Eesti teadlastest osalesid Ott Puumeister, Kalevi Kull, Reet Hiiemäe, Silver Rattasepp jt. TÜ semiootika õpingute 30. aastaringi täitumise puhul toimus semiootika õpetamise tuleviku teemaline töötuba.

25. augustil korraldati Tartus Eesti Kirjandusmuuseumis akadeemiline juubeli-

pidu „Tiit Hennoste ja tema kolm kontrapunkti”. Tiit Hennoste 70 aasta juubelile pühendatud ettekandepäeval esinesid Renate ja Karl Pajusalu („Dialogiline emamurre”), Mart Velsker („Tuglas, Barbarus, Luts ja Hennoste”) ning Väino Koorberg („See oli õudne! Elu ilma Hennosteta”).

4.–8. septembrini peeti Vilniuses Euroopa Usundiurimise Seltsi (EASR) 20. konverents „Religioonid ja tehnoloogia”. Rahvusvahelise erialaühingu töösse annavad märkimisväärse panuse ka Eesti Akadeemilise Usundiloo Seltsi liikmed, kellest esinesid Vilniuses Mare Kõiva ja Andres Kuperjanov (ettekannet internetis levivatest uuspaganluse ilmingutest), Tõnno Jonuks (religioonide eksponeerimisest Eesti muuseumides), Tiina Sepp (Eesti ja Läti palverännu- ja maastikest), Ülo Valk (Kuremäe kloostri) ja Kristel Kivari (vaimuspraktikate uuringutest).

5. septembril toimus EKI veebiseminar „Kuidas edeneb ÕS 2025?”. Ettekannetega esinesid ÕS-i peatoimetaja Margit Langemets („Ülevaade ÕS-i koostamise hetkeseisust”), Tiina Paet („Emakeele Seltsi keeleteoimkonna otsusest mõnede võõrsõnade kirjaipildi kohta”), Sirje Mäearu („Emakeele Seltsi keeleteoimkonna viimasest morfoloogiaotsusest”), Lydia Risberg („Verbirektsioonist”) ja Peeter Päll („Ülevaade sellest, mida EKI teatmikus uut”).

7. septembril esitleti Tartus „Tartu Ülikooli Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuringute keskuse aastaraamat XXI–XXII. Pühendusteos Karl Pajusalule 60. sünnipäevaks”. Ettekannetega esinesid Evar Saar („Häädemeeste”), Marju Kõivupuu („Paju(salu) (pärimus)maastikul”) ning Birute Klaas-Lang ja Valter Lang („Eesti keele ja kultuuri kujunemisest ja arengust

interdistsiplinaarsete uuringute kontekstis”). Aastaraamatut tutvustas Eva Saar.

7.–9. septembrini toimus Ljubljanas Sloveenia Teaduste ja Kunstide Akadeemia Etnoloogia Instituudis rahvusvaheline konverents parömioloogia, folkloristika ja digihumanitaaria (DH) kokkupuutepunktidest läbi uute uurimisperspektiivide ja -meetodite. Eestit esindas konverentsil Eesti Kirjandusmuuseumi direktor Piret Voolaid, kes tegi oma plenaarettekandes sissevaate lühivormiuurimise ja DH suhetesse ehk digiparömioloogiasse Eestis.

11. septembril toimunud Eesti Kirjandusmuuseumi seminaril pidas Ave Goršič ettekande „Virumaa kogujad ja kontekstiringid”. Ta kõneles hiljutistest välitöödest rahvaluulearhiivi nõukogudeaegsete kaastöölise Mary Kaasiku ja Gustav Kallasto järeltulijate juures. Peamiselt Virumaal tegutsenud tandem kogus aastatel 1962–1976 mitmesugust folkloori kirjandusmuuseumisse ja etnograafilist ainetikku toonasesse etnograafiamuuseumisse.

13.–15. septembrini toimus Riias rahvusvaheline noorte folkloristide konverents, mille keskseks teemaks oli XXI sajandi välitööd. Osalesid ka Tartu Ülikooli folkloori ja etnoloogia eriala doktorandid: Danila Rygovskiy kõneles vanausuliste uurimisest, Alina Oprelianska soo aspektidest ukraina folklooris, Michele Tita aga välitöödest Itaalia Alpides pandeemia ajal. EKM-i nooremteadur Andrus Tins pidas ettekande tehnoloogiafolkloorist.

14.–15. septembril peeti Tallinnas Kumus konverents „Keskkonnakaitse ja kultuurivormid Ida- ja Põhja-Euroopas – uusi vaatenurki”. Konverentsi eesmärk oli luua võimalusi riikide- ja valdkondadevaheliseks võrdlusteks, mis seovad erinevaid kul-

tuure ja žanre (visuaalkultuur, kirjandus jne) ning ulatuvad kaugemale nn metoloogilise rahvusluse seatud piiridest. Põlisrahvaste ja -kultuuride sektsioonis esinesid Art Leete (TÜ, „Those who don't know anything about it”) ja Valts Ernštreits (Läti ülikool, „80 years later: Relationships between the indigenous Livonian community and the historical land they have been expelled from”).

15. septembril korraldasid Emakeele Selts ja Eesti Keele Instituut Jüri Viikbergi 70. sünnipäeva puhul kõnekoosoleku. Esinesid Karl Pajusalu („Põhjaeesti põliskeelest”), Annika Viht („Johannes Gutsblaffi keele variantsusest”), Ott Kurs („Jüri Viikbergiga Kesk-Aasias, Krimmis ja kirjatöös”) ja Marit Alas („(Eba)õiged kohanimed”). Esitleti Jüri Viikbergi artiklikogumikku „Sõna sekka”.

18. septembril toimus Eesti Kirjandusmuuseumis konverents „Tõlgendus, tõde ja tunded. Muistendid ja kuulujutud kultuuris”. Konverents oli inspireeritud tänapäevafolkloori uurija Eda Kalmre 65. sünnipäevast. Esinesid Mari-Liis Madison ja Andreas Ventsel (TÜ, „Kes kardab vandenõuteooriaid?”), Liisi Laineste (EKM) ja Anastasiya Fiadotava (EKM / JagielŃo ülikool, „Vastandlikud, kuid sarnased: Vene ja Valgevene valitsusevastane ja -meelne poliitiline huumor”), Mare Kõiva (EKM, „Kurat Noa laevas (ATU 825) varieerumisest ja tõetsingutest”), Alexander Panchenko (TÜ, „The Devil Baby legend: Between 'traditional' and 'modern'”) ja Astrid Tuisk (EKM, „Sootuks helgem maailm”. Välismaised filmid 1950. aastatel kasvanute lapsepõlvemälestustes”).

21.–22. septembril korraldati Tallinnas Underi ja Tuglase Kirjanduskeskuses rahvusvaheline konverents „Kriiside kujutamine varauusaja kirjanduses”

(„**Representing crisis in early modern literatures**“). Tegu oli UTKK ja Tšehhi teaduste akadeemia filosoofia instituudi ühisprojektiga. Konverentsi peaesineja Vladimír Urbánek (Tšehhi teaduste akadeemia) kõneles teemal „Representations of crisis in chronological, astrological and theological discourses: Comenius’s „Sorrowful” and other Bohemian texts reflecting on the post-1620 developments”. Eesti teadlastest esinesid Aira Vösa (UTKK, „Proof on Nobility as a personal and generational identity crisis: An *apologia* against defamation by Professor Andreas Virginius of Academia Dorpatensis”) ja Kristi Viiding (UTKK, „Exiled Livonian noblemen and their literary strategies to reflect the crisis”). Osalesid USA, Austria, Ungari, Rootsi, Taani, Tšehhi, Poola, Horvaatia, Itaalia ja Soome teadlased.

22. septembril peeti Väike-Maarjas Wiedemanni keelepäeva. Traditsiooniliselt oli esimene ettekanne Väike-Maarja gümnaasiumi õpilaselt: Kati-Ly Randviir kõneles teemal „Mis toimub keeletunnis, kui läbivaks teemaks on „Wiedemanni keeleauhind”?”. Esinesid veel Wiedemanni keeleauhinna laureaat Peeter Päll („Wiedemann ja kohanimed”), Tiina Laansalu („Nimekorraldusest nimenõuanneteni”) ja Jüri Valge („Köögijutust üleriigiliseks keelesündmuseks. Wiedemanni keeleauhind 35”). Laureaati tutvustava ettekande pidas Tiina Paet. Vestlusringi kohast ja identiteedist juhtis Jüri Viikberg. Keelepäeva korraldasid Emakeele Selts ning Haridus- ja Teadusministeerium koostöös Väike-Maarja vallavalitsusega.

25. septembril toimunud Eesti Kirjandusmuuseumi seminaril tutvustas Priit Koppel Eesti Huumorimuuseumi andmebaasi võimalusi. Raplamaal Purkus asuv muuseum soovib kaardistada kõik karikaturistid läbi aegade (hetkel on andmeid

600 karikaturisti kohta). Andmebaasi kantakse kõik väljaanded, kus on avaldatud Eesti karikaturistide töid (mitte ainult huumori- ja satiirajakirjad, vaid teisedki huumorinurki sisaldanud väljaanded, nt Noorus, Nõukogude Naine, Õhtuleht, Eesti Päevaleht jne). Plaanis on luua ühtne digilehitsemise võimalus.

28. septembril toimus Eesti Kirjandusmuuseumis Akadeemilise Rahvaluule Seltsi liikumisaastale pühendatud kõnekoosolek. Ettekannetega astusid üles rahvantsu-uurijad Sille Kapper-Tiisler („Pärimustants lavale – miks ja kuidas?”) ja Getter Lauk („Soostereotüübid eesti rahvantsus”).

29. septembril tähistati Tallinna Ülikoolis Euroopa keelte päeva Emakeele Seltsi üliõpilaskonverentsiga. Kahes teemaplokis – „Keel hariduses” ja „Keel kasutuses” – pidasid oma bakalaureuse- või magistratöõ teemal ettekande Sofia Lutter, Kulla Mellov, Nele Novek, Agnes Kolga, Silver Erm, Anastasia Šepilenko ja Loviisa Mänd.

29. septembril toimus Tallinna Ülikoolis teine ühisseminar koostöös Bologna Ülikooli Umberto Eco keskusega, mis keskendus konfliktisemiootikale. Seminaril osalesid nii Bologna Ülikooli, Tallinna Ülikooli kui ka Tartu Ülikooli teadlased ja arutelud hõlmasid ökoloogilist kriisi, tühistamiskultuuri, vandenõunarratiive jm aktuaalseid teemasid. Ettekande pidasid Mari-Liis Madisson, Andreas Ventsel (TÜ, „Understanding conflicts in strategic conspiracy narratives: A semiotic perspective”), Igor Pilshchikov (TLÜ, „Inner conflicts as a source for artistic, cultural, and social dynamics in Juri Lotman’s semiotics”), Merit Rickberg (TLÜ, „The semiotic potential of conflict in arts-based environmental education”) ja Peeter Selg (TLÜ, „What is political conflict? A political semiotic response”).